

เอกสารประกอบการบรรยายครั้ง ๕

วิชายืม คำประกัน จำนอง จำน่า

สมัยที่ ๗๕ ปี ๒๕๖๕

โดย

วิวัฒน์ ว่องวิวัฒน์ไวยะ

ผู้พิพากษาศาลชั้นต้นประจำกอง

ผู้ช่วยผู้พิพากษาศาลฎีกา

บางส่วนอ้างอิงจากคำบรรยายเนติฯ ภาคกลางวันของท่าน อ.ปัญญา ถนอมรอด

คำำำ

๑. บทท่วไป (ม.๖๘๐ - ๖๘๕/๑)
๒. การใช้สิทธิของเจ้าหนี้ (เรียกผู้คำำชำระหนี้)(ม.๖๘๖)
๓. สิทธิและโทษของผู้คำำ (ม.๖๘๗ – ๖๙๖)
๔. ความระงับ (หยุดพ้นหรือเลิก)(ม.๖๙๗ – ๗๐๑)

คำฯ

๔. ความระงับ (หลุดพ้นหรือเลิก)

๑) จน.กระทำให้ผู้คำฯ ไม่อาจเข้า
รับช่วงสิทธิอันให้ไว้แก่ จน. (ม.๖๕๗)

๒) หนังสือประธานระงับสิ้นไป (ม.๖๕๘)

๓) คำฯ กิจการเนื่องกันฯ ไม่จำกัดเวลา
ผู้คำฯ เลิกคราวอันเป็นอนาคต(ม.๖๕๙)

๔) คำฯ หนังสือชำระ ณ เวลาแน่นอน
จน.ยอมผ่อนเวลาให้แก่ ตน. (ม.๗๐๐)

๕) ผู้คำฯ ขอชำระเมื่อถึงกำหนดชำระ
จน.ไม่ยอมรับชำระหนี้ (ม.๗๐๑)

๒) ม.๖๕๘

- หนี้ประธานระงับด้วยการชำระหนี้หรือ
เหตุใด ๆ (ความระงับหนี้ ม.๓๑๔ – ๓๕๓)
หรือหนี้ประธานเลิกกันและไม่มีหนี้ที่ฝ่าย
ใดต้องรับผิดชอบ ผู้ค้ำประกันเป็นอันหลุดพ้น
ไม่ต้องรับผิดชอบต่อเจ้าหนี้ (ฎ.๓๕๘๘/๒๕๖๑)
(ถ้าลูกหนี้ชั้นต้นไม่มีหนี้ที่ต้องรับผิดชอบ
ผู้ค้ำประกันก็ไม่ต้องรับผิดชอบด้วย)
- ข้อตกลงที่แตกต่างจาก ม.๖๕๘ เป็นโมฆะ
ตาม ม.๖๘๕/๑

๒) ม.๖๕๘

หนังสือประเภท เช่น หนังสือพิมพ์ หากมีการแปลงหนังสือใหม่

ตามสัญญาประนีประนอมยอมความตามมาตรา ๘๕๒

(จะทำในศาลหรือนอกศาลหนังสือประเภทนี้) เมื่อหนังสือ

พิมพ์เงินซึ่งเป็นหนังสือประเภทนี้ จึงไม่มีหนังสือที่ผู้ค้ำประกัน

หนังสือพิมพ์จะต้องรับผิดชอบอีก(ฎ.๑๕๘๔๑/๕๕, ๑๒๗๑๑/๕๘(ป))

๒) ม.๖๕๘

ฎ.๖๓๔๓/๓๘ จำเลยที่ ๑ ผิดสัญญาเช่าซื้อต่อโจทก์
จึงได้ทำสัญญาประนีประนอมยอมความ ดังนั้น
สิทธิเรียกร้องของโจทก์ตามสัญญาเช่าซื้อเดิมจึงระงับไป
และได้สิทธิเรียกร้องตามสัญญาประนีประนอมยอมความ
นั้นตามมาตรา ๘๕๐ จำเลยที่ ๒ ผู้ค้ำประกันสัญญาเช่าซื้อ
ตามมูลหนี้เดิมจึงไม่ต้องรับผิดชอบ

๒) ม.๖๕๘

ฎ.๑๒๗๑๑/๕๘ (ป) หนังสือตามสัญญาค้ำประกันเป็นหนังสืออุปกรณ์ ผู้ค้ำประกันจะต้องรับผิดชอบตามสัญญาค้ำประกันก็ต่อเมื่อลูกหนี้ไม่ชำระหนี้เงินกู้ซึ่งเป็นหนี้ประธาน หรือยังมีหนี้ประธานที่ผู้ให้กู้ยังไม่ได้รับชำระหนี้ กล่าวคือยังคงมีหนี้ประธานอยู่ การที่โจทก์ได้ยื่นฟ้อง บ. ให้รับผิดชอบชำระหนี้ตามสัญญากู้ยืมซึ่งเป็นหนี้ประธาน โจทก์กับ บ. ทำสัญญาประนีประนอมยอมความและศาลพิพากษาตามยอมแล้ว ย่อมทำให้หนี้ประธานคือหนี้กู้ยืมระงับ เกิดเป็นหนี้ใหม่ตามสัญญาประนีประนอมยอมความตาม ม.๘๕๒ เมื่อหนี้กู้ยืมเงินซึ่งเป็นหนี้ประธานระงับ จึงไม่มีหนี้ที่จำเลยในฐานะผู้ค้ำประกันจะต้องรับผิดชอบอีก จำเลยจึงไม่ต้องรับผิดชอบตามสัญญาค้ำประกันที่จะต้องจ่ายเงินแก่โจทก์ตาม ม.๖๕๘

ญ.๒๔๖๖/๖๒ ศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาตามยอมที่จะให้จำเลยกับพวกผ่อนชำระแก้อาจทักเป็นงวดจนเสร็จสิ้น
ครบถ้วนภายในกำหนดระยะเวลา หากจำเลยกับพวกผิดนัดชำระงวดใดงวดหนึ่ง...ยอมชำระหนี้แก้อาจทัก
เต็มตามจำนวน และยังให้ชำระค่าชดเชยผลกำไรให้อาจทักต่อไปจนกว่าชำระเสร็จ หากจำเลยปฏิบัติการชำระหนี้
ตามข้อตกลงในสัญญายอมได้ อาจทักจะยอมยกเว้นหนี้ส่วนที่เป็นค่าชดเชยผลกำไรให้จำนวนหนึ่ง อันแสดงว่า
อาจทักเพียงแต่ตกลงผ่อนเวลาชำระ และจะลดยอดหนี้บางส่วนให้ถ้าจำเลยกับพวกไม่ผิดนัดชำระหนี้ตามสัญญายอม
แต่หากจำเลยกับพวกผิดนัดผิดสัญญา อาจทักก็ยังประสงค์ให้จำเลยกับพวกชำระหนี้เต็มตามฟ้อง ซึ่งเป็นจำนวนหนี้
ตามสัญญาสินเชื่อนั้นอยู่ หนี้ตามสัญญาเหล่านี้ซึ่งเป็นหนี้ที่ประกันจึงยังคงอยู่ตามเดิม หากได้มีลักษณะเป็นการระงับ
ข้อพิพาทอันใดอันหนึ่งซึ่งมีอยู่ของทั้งสองฝ่ายให้เสร็จไปอันจะทำให้หนี้ตามสัญญาสินเชื่อของจำเลยเสร็จไปตาม
มาตรา ๘๕๐ ไม่ หนี้จำนองที่จำเลยจำนองเพื่อเป็นประกันการชำระหนี้ของตนเองซึ่งเป็นหนี้อุปกรณ์จึงคงมีอยู่
ไม่ระงับสิ้นไปตามมาตรา ๗๔๔ (๑)

๒) ม.๖๕๘

ญ.๒๐๑๕/๖๔ การตกลงประนีประนอมยอมความที่เกิดขึ้นขณะคดีอยู่ระหว่าง
พิจารณา เป็นกรณีที่คู่ความเฉพาะใจต่อกับจำเลยที่ ๑ แสดงเจตนารงับข้อพิพาท
ตามฟ้องโดยประสงค์ให้ศาลพิพากษาให้ข้อตกลงนั้นบังเกิดผล เป็นการดำเนิน
กระบวนการพิจารณาเฉพาะใจต่อกับจำเลยที่ ๑ มิได้มีผลเกี่ยวข้องกับจำเลยที่ ๒
ถือไม่ได้ว่าหนี้เดิมระงับ และถือไม่ได้ว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงสิ่งซึ่งเป็นสาระสำคัญ
แห่งหนี้ อันจะเป็นการแปลงหนี้ใหม่ จำเลยที่ ๒ ยังไม่หลุดพ้นจากความรับผิดชอบ
สัญญาค้ำประกันการทำงาน

๒) ม.๖๕๘

การที่ลูกหนี้ทำหนังสือรับสภาพหนี้ไว้ไม่ได้ทำให้มูลหนี้เดิมระงับไป

ฎ.๕๕๒/๒๓ การที่จำเลยทำหนังสือรับสภาพหนี้ก็เพราะจำเลยนำเงิน
ของโจทก์ไปใช้ส่วนตัว การทำหนังสือรับสภาพหนี้ไว้ไม่ได้ทำให้
มูลหนี้เดิมระงับไป หนังสือรับสภาพหนี้เป็นเพียงหลักฐานแห่งการ
สงวนสิทธิเรียกร้องอันมีอยู่ในมูลหนี้เดิมนั่นเอง ดังนั้น เมื่อโจทก์ยัง
ไม่ได้รับชำระหนี้นั้น โจทก์ชอบที่จะบังคับเอาแก่ที่ดินที่จำเลยมา
จำนองเพื่อประกันการชำระหนี้ก่อนเกิดเหตุได้ (เนติ ๖๕)(ฎ.๓๕๓/๕๐)

๒) ม.๖๕๘

เจ้าหนี้ค้ำหนังสือค้ำประกันไปเพราะความประมาทเลินเล่อของเจ้าหนี้
ผู้ค้ำประกันจึงไม่หลุดพ้นจากความรับผิด

ฎ.๒๗๕๐/๔๕ แม้โจทก์ค้ำหนังสือค้ำประกันของจำเลยให้แก่ หจก. อ. ไปเพราะความประมาทเลินเล่อของเจ้าหนี้ที่โจทก์ แต่โจทก์มิได้เจตนา ประสงค์จะให้ หจก. อ. และจำเลยพ้นจากความรับผิด ถึงจำเลยจะได้รับ เวนค้ำหนังสือค้ำประกันดังกล่าวซึ่งเป็นเอกสารอันเป็นหลักฐานแห่งหนี้ ซึ่งเข้าข้อสันนิษฐานตามมาตรา ๓๒๗ วรรคสามว่า หนี้นั้นเป็นอันระงับ สิ้นไปแล้วก็ตาม แต่ข้อสันนิษฐานตามบทบัญญัติมาตราดังกล่าวมิใช่ข้อ สันนิษฐานเด็ดขาด ห้างหุ้นส่วนจำกัด อ. ยังคงต้องรับผิดในค่าเสียหาย และค่าปรับแก่โจทก์ จำเลยผู้ค้ำประกันจึงไม่หลุดพ้นจากความรับผิดใน หนี้ดังกล่าวตามมาตรา ๖๕๘ (พษ ๕๐) (ฎ.๘๐๔๔/๕๕)

๒) ม.๖๕๘

การทำสัญญาปรับปรุงโครงสร้างหนี้ที่เพียงพออันเฉพาะข้อตกลงในการชำระหนี้ โดยไม่มีเจตนาให้หนี้เดิมระงับ ไม่เป็นการแปลงหนี้ใหม่ หนี้เดิมยังคงมีผลใช้บังคับ

ฎ.๖๕๔๔/๖๑ โจทก์กับจำเลยที่ ๑ ตกลงทำบันทึกแนบท้ายสัญญาเช่าซื้อเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขเกี่ยวกับราคาค่าเช่าซื้อรถยนต์ อัตราดอกเบี้ย จำนวนเงินค่าเช่าซื้อในแต่ละงวด และระยะเวลาการผ่อนชำระค่าเช่าซื้อเท่านั้น อันมีลักษณะเป็นเพียงการกำหนดเงื่อนไขการผ่อนชำระหนี้และระยะเวลาการชำระหนี้ใหม่ โดยไม่ปรากฏว่าโจทก์กับจำเลยที่ ๑ มีเจตนาให้หนี้ที่เช่าซื้อตามหนังสือสัญญาเช่าซื้อระงับสิ้นไป แล้วมาบังคับกันใหม่ตามบันทึกแนบท้ายสัญญาเช่าซื้ออันจะถือเป็นการเปลี่ยนแปลงสิ่งซึ่งเป็นสาระสำคัญแห่งหนี้และเป็นการแปลงหนี้ใหม่ตามมาตรา ๓๔๕ เมื่อบันทึกแนบท้ายสัญญาเช่าซื้อดังกล่าวไม่ใช่เป็นการแปลงหนี้ใหม่อันทำให้หนี้เดิมระงับ โจทก์จึงยังมีอำนาจฟ้องจำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๕ ผู้ค้ำประกันตามสัญญาเช่าซื้อให้รับผิดชอบต่อโจทก์ได้

๓) ม.๖๕๕

(๑) ต้องเป็นกิจการเนื่องกันไปหลายคราว

- การค้าฯ เพื่อกิจการกู้ยืมเพียงครั้งเดียว ผู้ค้าฯ ไม่มีสิทธิบอกเลิก (ฎ.๑๘๔๑/๐๖เนติ๖๓)

(๒) ต้องค้าฯ ไม่มีจำกัดเวลา (ถ้ามีจำกัดเวลาเลิกไม่ได้)

(๓) บอกเลิกเพื่อคราวอันเป็นอนาคตแล้ว หนี้หลังจากนั้นไม่ต้องรับผิดชอบ แต่หนี้ก่อนบอกเลิกต้องรับผิดชอบ (เนติ ๒๐)

- หนี้มีก่อนบอกเลิก ผู้ค้าฯ ต้องรับผิดชอบ (ฎ.๑๖๔๑/๐๘)

- บอกเลิกแม้ จน.ไม่ยอม ผู้ค้าฯ ก็ไม่ต้องรับผิดชอบ

(ฎ.๑๕๔๕/๓๓, ๒๕๓๖/๕๒)

- บอกเลิกด้วยวาจาก็ได้ มีผลเมื่อไปถึง จน.

- ข้อตกลงที่แตกต่างจาก ม.๖๕๕ โมฆะตาม ม.๖๘๕/๑

๓) ม.๖๕๕

ถ้าหนี้ที่ค้ำประกันเพื่อกิจการเนื่องกันไปหลายคราว
ไม่จำกัดเวลา เช่น ค้ำประกันสัญญาเบิกเงินเกินบัญชี
และไม่จำกัดเวลา หรือค้ำประกันบุคคลเข้าทำงานและ
ไม่จำกัดเวลา หรือค้ำประกันกรณีเจ้าหนี้ออกหนังสือ
แสดงตนค้ำบ้ายเลืตเตอร์ออฟเครดิตและไม่จำกัดเวลา ฯ
ผู้ค้ำประกันมีสิทธิบอกเลิกคราวอันเป็นอนาคตได้
โดยหลุดพ้นไม่ต้องรับผิดชอบเฉพาะคราวในอนาคต

๓) ม.๖๕๕

- แต่ถ้ามีหน้อยู่ก่อนบอกเลิกผู้คำประกันยังต้องรับผิดชอบ

- ป.พ.พ.ในลักษณะจำนองไม่มีบทบัญญัติให้นำ ม.๖๕๕

ในลักษณะคำประกันมาใช้บังคับ (เนติ ๒๐)

- ส่วนวิธีบอกกล่าวเพื่อเลิกคราวในอนาคต ม.๖๕๕ ไม่ได้

กำหนดไว้ จึงบอกเลิกด้วยวาจาได้และไม่ต้องคำนึงว่า

เจ้าหนี้จะยินยอมหรือไม่ แต่ขอให้ไปถึงเจ้าหนี้ตาม

ม.๖๕๕ ว.๒

๓) ม.๖๕๕

เมื่อจำเลยได้ส่งหนังสือบอกเลิกสัญญาคำประกันไปยังโจทก์ที่สำนักงานของโจทก์
โดยผู้จัดการของโจทก์ลงลายมือชื่อรับไว้ ถือว่าการบอกเลิกสัญญาคำประกันมีผลทันที
ฎ.๑๕๔๕/๓๗ การคำประกันการทำงานของ ณ. ที่จำเลยทำไว้ต่อโจทก์เป็นการคำประกัน
เพื่อกิจการเนื่องกันไปหลายคราว เมื่อจำเลยได้ส่งหนังสือบอกเลิกสัญญาคำประกันไปยัง
โจทก์ที่สำนักงานของโจทก์ โดย ณ. ในฐานะผู้จัดการของโจทก์ลงลายมือชื่อรับไว้ตั้งแต่
วันที่ ๓ กันยายน ๒๕๓๐ ถือว่าการบอกเลิกสัญญาคำประกันมีผลทันที โดยไม่จำเป็นต้องให้
ที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการของโจทก์อนุมัติก่อน ฉะนั้น การที่ ณ. เบียดบังเอาเงิน
ของโจทก์ไปเมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๓๐ และวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๓๐ เป็นวันหลัง
จากวันที่จำเลยพ้นจากการเป็นผู้คำประกันแล้ว จำเลยจึงไม่ต้องรับผิดชอบ

๓) ม.๖๕๕

ไม่ต้องคำนึงว่าเจ้าหนี้จะยินยอมหรือไม่

ฎ.๒๕๓๖/๕๒ จำเลยที่ ๕ คำประกันหนี้จำเลย
ที่ ๑ ต่อโจทก์ เป็นการคำประกันเพื่อกิจการเนื่อง
กันไปหลายคราวไม่มีจำกัดเวลาเป็นคุณแก่โจทก์
ผู้เป็นเจ้าหนี้ ผู้คำประกันอาจบอกเลิกการคำประกัน
หนี้ในอนาคตได้โดยบอกกล่าวความประสงค์ไปยัง
เจ้าหนี้ ทำให้ผู้คำประกันไม่ต้องรับผิดชอบในหนี้ที่ลูกหนี้
กระทำลงภายหลังคำบอกกล่าวนั้นได้ไปถึงเจ้าหนี้
ทั้งนี้ตามมาตรา ๖๕๕ แม้เจ้าหนี้จะไม่ยินยอมด้วยใน
การบอกเลิกการคำประกันก็ตาม

๓) ม.๖๕๕

การค้ำประกันเพื่อกิจการกู้ยืมเงินเพียงครั้งเดียว ผู้ค้ำประกัน

ไม่มีสิทธิบอกเลิกสัญญา

ข้อสอบเนติฯ ภาคหนึ่ง สมัยที่ ๖๗ ข้อ ๕ ธงคำตอบ...การที่
ผู้ค้ำประกันจะบอกเลิกการค้ำประกันและหลุดพ้นความรับผิด
ตาม ป.พ.พ.มาตรา ๖๕๕ ได้ จะต้องเป็นการค้ำประกันเพื่อ
กิจการอันเนื่องกันไปหลายคราวไม่มีจำกัดเวลาเป็นคุณแก่เจ้าหนี้
แต่การค้ำประกันการชำระหนี้กู้ยืมเงินของนายเอก เป็นการ
ค้ำประกันเพื่อกิจการกู้ยืมเงินเพียงครั้งเดียว นายตรีผู้ค้ำประกัน
จึงไม่มีสิทธิบอกเลิกสัญญา... (เทียบ ฎ.๑๘๔๑/๒๕๐๖)...

๔) ม.๓๐๐

ผู้ค้ำประกันจะหลุดพ้นจากความรับผิดชอบตาม ม.๓๐๐ ต้องประกอบด้วยเงื่อนไข ๒ ประการ
ประการที่ ๑ หนี้ที่ค้ำประกันมีกำหนดเวลาชำระหนี้แน่นอน และ

ประการที่ ๒ เจ้าหนี้นยอมผ่อนเวลาให้แก่ลูกหนี้

ผู้ค้ำประกันจึงจะหลุดพ้น เว้นแต่ผู้ค้ำประกันจะได้ตกลงด้วยในการผ่อนเวลานั้น

ในขณะที่เจ้าหนี้ผ่อนเวลาหรือยินยอมในภายหลัง ผู้ค้ำประกันจะไม่หลุดพ้น

หนี้ประเภทที่มีกำหนดเวลาชำระหนี้แน่นอน คือ หนี้ที่กำหนดเวลาชำระหนี้ไว้ตามวันแห่ง

ปฏิทินหรืออาจคำนวณนับได้โดยปฏิทิน เช่น คำกู้ยืมเงินนายแดง กำหนดชำระคืนวันที่ ๑

มกราคม ๒๕๖๓ หรือคืนเมื่อครบ ๓ ปี นับแต่ทำสัญญา แต่ถ้านี้ประธานไม่มีกำหนดเวลา

ชำระหนี้แน่นอน ถึงแม้เจ้าหนี้ผ่อนเวลาให้ลูกหนี้ ผู้ค้ำประกันก็ไม่หลุดพ้นจากความรับผิด

๔) ม.๓๐๐

การรับประกันความเสียหายของบุคคลเข้าทำงาน

มิใช่การรับประกันหนี้ที่มีกำหนดเวลาชำระหนี้แน่นอน

(เพราะไม่แน่ว่าความเสียหายจะเกิดขึ้นหรือไม่เมื่อใด)

แม้เจ้าหนี้ผ่อนเวลาให้ลูกหนี้ ผู้รับประกันก็ไม่หลุดพ้น

จากความรับผิดชอบ (เนติ ๖๓)

๔) ม.๓๐๐

ฎ.๕๐๐/๐๗ การเพิ่มจำนวนผู้ค้ำประกันขึ้นหาทำให้ผู้ค้ำประกันคนเดิม
พ้นความรับผิดชอบ และ ค้ำประกันหนี้กรณีที่ถูกจ้างไม่ปฏิบัติหน้าที่ตัวแทน
ตามระเบียบของนายจ้างทำให้นายจ้างได้รับความเสียหายผู้ค้ำประกันยอม
รับผิดชอบเป็นการค้ำประกันหนี้ที่ไม่มีลักษณะจะต้องชำระ ณ เวลากำหนด
แน่นอนอันจะผ่อนเวลากันได้ จึงนำ ม.๓๐๐ มาปรับไม่ได้ (เนติ ๖๓)

๔) ม.๓๐๐

ฎ.๖๒๓๗/๓๘ ตามมาตรา ๓๐๐ การที่เจ้าหนี้ผ่อนเวลาให้แก่ลูกหนี้อันจะมีผลให้
ผู้ค้ำประกันหลุดพ้นจากความรับผิดชอบนั้นต้องเป็นการค้ำประกันหนี้อันจะต้องชำระ
ณ เวลาอันมีกำหนดแน่นอน แต่การที่จำเลยที่ ๒ ค้ำประกันจำเลยที่ ๑ ต่อโจทก์
ว่าหากจำเลยที่ ๑ ซึ่งเป็นลูกจ้างทำให้โจทก์ซึ่งเป็นนายจ้างเสียหายจำเลยที่ ๒
ยอมชดใช้ค่าเสียหายให้แก่โจทก์นั้น มิได้เป็นการค้ำประกันหนี้อันจะต้องชำระ ณ
เวลาอันมีกำหนดแน่นอน จำเลยที่ ๒ จึงไม่หลุดพ้นจากความรับผิดชอบ (เนติ ๖๓)

๔) ม.๓๐๐

ข้อสอบเนติฯ ภาคหนึ่ง สมัยที่ ๖๓ ข้อ ๕ ธงคำตอบ...นายเอกยกยอกเงิน

ของบริษัทในขณะที่ทำงานในตำแหน่งผู้จัดการ นายตรึงจึงต้องรับผิดชอบ

สัญญาจำประกันที่นายเอกก่อเป็นหนี้ละเมิด การจำประกันของนายตรึง

จึงมิใช่การจำประกันหนี้อื่นจะต้องชำระ ณ เวลาที่กำหนดแน่นอนตาม

ป.พ.พ.มาตรา ๓๐๐ ดังนั้น แม้บริษัทยอมผ่อนเวลาชำระหนี้ให้แก่นายเอก

ก็ไม่ทำให้นายตรึงหลุดพ้นจากความรับผิด (ฎ.๕๐๐/๐๗ และ ๖๒๓๗/๓๘)...

๔) ม.๓๐๐

สัญญากู้ยืมเงินที่จะชำระหนี้ภายใน ๑๕ วัน

นับแต่เมื่อเกิดเหตุการณ์ในอนาคตที่ไม่แน่นอน

ว่าจะเกิดขึ้นหรือไม่ ผลเท่ากับเป็นหนี้ที่มีได้

กำหนดเวลาชำระหนี้ไว้แน่นอน

ฎ.๖๒๒๘/๕๐ สัญญากู้เงินที่จำเลยทำไว้กับโจทก์ ข้อ ๑ มีข้อความว่า “ผู้กู้ตกลงกู้และ
ผู้ให้กู้ตกลงให้กู้เงินจำนวนทั้งสิ้น ๑๖๐,๐๐๐ บาท และในวันนี้ผู้กู้ได้รับเงินสดจำนวน
ดังกล่าวไว้เรียบร้อยแล้ว” ข้อ ๒ มีข้อความว่า “ผู้กู้ตกลงส่งมอบเงินกู้ตามสัญญาในข้อ ๑
โดยไม่มีดอกเบี้ยให้ผู้ให้กู้ภายในระยะเวลาที่ผู้กู้ได้ขายที่ดินอันเป็นทรัพย์มรดกเฉพาะส่วน
ของผู้กู้เรียบร้อยแล้ว” ดังนี้เห็นได้ว่า หนี้ตามสัญญาได้เกิดขึ้นแล้วตามสัญญาข้อ ๑ ส่วน
สัญญาข้อ ๒ เป็นข้อตกลงเกี่ยวกับกำหนดเวลาชำระหนี้อันเป็นเงื่อนไขให้จำเลยต้องขาย
ที่ดินเฉพาะส่วนที่แบ่งแยกเป็นของจำเลยได้ก่อนตามที่ระบุไว้ในสัญญาข้อ ๒ ดังกล่าว
ไม่เป็นการแน่ชัดว่าเมื่อมีการแบ่งแยกที่ดินเสร็จแล้วจำเลยจะสามารถขายที่ดินได้หรือไม่
หรือจะขายที่ดินนั้นได้เมื่อใดเพราะเป็นเหตุการณ์ในอนาคตที่มีใช้ว่าจะต้องเกิดขึ้นอย่างแน่แท้
กำหนดเวลาชำระหนี้โดยการกำหนดเงื่อนไขไว้เช่นนี้จึงไม่แน่นอน ผลเท่ากับเป็นหนี้ที่มีได้
กำหนดเวลาชำระหนี้ ซึ่งเจ้าหนี้ย่อมจะเรียกให้ลูกหนี้ชำระหนี้ได้โดยพลันตาม มาตรา ๒๐๓
วรรคหนึ่ง (เนติ ๖๗)

๔) ม.๓๐๐

สัญญาคู่ที่ไม่มีกำหนดเวลาชำระหนี้ หนังสือ
ทวงถามเพียงเป็นหลักฐานที่โจทก์เรียกให้จำเลย
ชำระหนี้ภายในเวลาที่โจทก์กำหนดไว้เท่านั้น
จะถือเป็นหลักฐานว่าโจทก์จำเลยตกลงกำหนด
เวลาชำระหนี้แน่นอนแล้วหาได้ไม่

สัญญาคู่ยืมมิได้กำหนดเวลาชำระหนี้ เช็กที่
ผู้กู้ลงวันล่วงหน้าออกให้เจ้าหนี้ยึดถือไว้ไม่ได้
เป็นการตกลงให้เป็นการกำหนดวันหรือระยะ
เวลาชำระหนี้ให้เป็นการแน่นอนขึ้นแต่อย่างใด

ฎ.๑๑๒๔/๑๑ ฎูไม่กำหนดเวลาชำระหนี้ เอกสารที่โจทก์มีถึงจำเลยทั้งสอง
แจ้งกำหนดเวลาชำระหนี้ให้ทราบก็เพียงเป็นหลักฐานที่เรียกให้ชำระหนี้
ภายในเวลาที่โจทก์กำหนดไว้เท่านั้น จะถือเป็นหลักฐานว่าโจทก์จำเลยได้
ตกลงกำหนดเวลาชำระหนี้แน่นอนแล้วหาได้ไม่ แม้โจทก์ผ่อนเวลาให้แก่
จำเลยที่ ๑ ผู้เป็นลูกหนี้ จำเลยที่ ๒ ผู้ค้าฯ ก็ไม่หลุดพ้น (เนติ ๒๑, ๓๓)
ฎ.๓๑๕/๐๕ จำเลยที่ ๑ ทำ ส.ญ. กู้ยืมเงินกับโจทก์ มีจำเลยที่ ๒ เป็นผู้ค้าฯ
ทั้งได้มอบเช็คของจำเลยที่ ๑ ลงวันล่วงหน้าให้โจทก์ถือไว้ แต่ ส.ญ.ยืม
มิได้กำหนดเวลาชำระหนี้ ดังนี้ เช็คที่จำเลยที่ ๑ ออกให้โจทก์ไว้ หาได้
เป็นการตกลงให้เป็นการกำหนดเวลาชำระหนี้ให้เป็นการแน่นอนไม่ แม้
ต่อมาจำเลยที่ ๑ จะได้ออกเช็คใหม่ลงวันล่วงหน้าต่อไปให้โจทก์ไว้แทน
เช็คฉบับเก่าก็ไม่เป็นการผ่อนเวลา ผู้ค้าฯ ไม่หลุด(เนติ ๖๗)(ฎ.๒๘๕๖/๕๘)

๔) ม.๓๐๐

ประการที่ ๒ เจ้าหนี้ยอมผ่อนเวลาให้แก่ลูกหนี้

การผ่อนเวลา คือ จะต้องเป็นการที่เจ้าหนี้และลูกหนี้

ตกลงผ่อนเวลาแน่นอนและมีผลว่า ในระหว่างผ่อนเวลานั้น

เจ้าหนี้จะใช้สิทธิเรียกร้องฟ้องร้องลูกหนี้ไม่ได้ ผู้ค้ำประกัน

จึงจะหลุดพ้นจากความรับผิดชอบ แต่ถ้าในระหว่างเวลานั้น

เจ้าหนี้ยังมีสิทธิฟ้องได้จะไม่ถือเป็น การผ่อนเวลา (เนติ ๕๔)

ฎ.๓๑๑๐/๖๔ หลังจากจำเลยที่ ๑ ทำสัญญาเช่าซื้อกับโจทก์
ต่อมาจำเลยที่ ๑ ทำสัญญาแก้ไขเพิ่มเติมสัญญาเช่าซื้อกับ
โจทก์มีข้อตกลงเกี่ยวกับการชำระค่าเช่าซื้อใหม่ จากเดิมที่
ต้องชำระค่าเช่าซื้อให้แล้วเสร็จภายใน ๖๐ เดือน นับแต่วันที่
๒๐ ก.ย. ๕๖ เป็นต้องชำระค่าเช่าซื้อให้แล้วเสร็จภายใน ๔๘
เดือน นับแต่วันที่ ๒๐ มี.ค.๖๐ ซึ่งข้อตกลงดังกล่าวมีผลให้
ระยะเวลาที่จำเลยที่ ๑ ต้องผ่อนชำระค่าเช่าซื้อให้แล้วเสร็จ
ทอดยาวออกไปจากที่กำหนดไว้เดิม อันมีลักษณะของการ
ผิดผ่อนที่โจทก์ผู้เป็นเจ้าของผ่อนเวลาให้แก่จำเลยที่ ๑
ผู้เป็นลูกหนี้...

๔) ม.๗๐๐

ข้อสอบเนติฯ ภาคหนึ่ง สมัยที่ ๕๔ ธงคำตอบ ข้อ ๕

...การผ่อนชำระหนี้ให้แก่ลูกหนี้อันจะทำให้ผู้ค้ำประกัน
หลุดพ้นจากความรับผิดตามมาตรา ๗๐๐ จะต้องเป็นการที่
เจ้าหนี้และลูกหนี้ตกลงผ่อนเวลาแน่นอนและมีผลว่า ในระหว่าง
ผ่อนเวลานั้น เจ้าหนี้จะใช้สิทธิเรียกร้องฟ้องร้องลูกหนี้ไม่ได้
แม้นายไท (ลูกหนี้เงินกู้) ออกเช็คฉบับที่สอง ชำระหนี้แก่นายเทพ
(เจ้าหนี้เงินกู้) แทนเช็คฉบับแรก (เช็คฉบับแรกเพื่อชำระหนี้เงินกู้
แต่ธนาคารปฏิเสธการจ่ายเงิน) แต่นายเทพยังมีสิทธิฟ้องขอให้บังคับ
นายไทชำระหนี้ตามมูลหนี้กู้ยืมเงินได้ จึงไม่ใช่ว่าการผ่อน(เวลา)ชำระหนี้
ตามมาตรา ๗๐๐ นายทองจึงยังต้องรับผิดตามสัญญาค้ำประกัน

๔) ม.๗๐๐

ฎ.๒๕๖/๕๘ การผ่อนชำระหนี้ให้แก่ลูกหนี้ที่ผู้ค้ำประกันหลุดพ้นความรับผิดชอบ จะต้องเป็นการตกลงผ่อนเวลาแน่นอนและมีผลว่าในระหว่างผ่อนเวลานั้นเจ้าหนี้ จะใช้สิทธิเรียกร้องฟ้องร้องไม่ได้ การที่จำเลยที่ ๑ ขอสินค้าจากโจทก์ โดยจำเลยที่ ๒ ทำสัญญาค้ำประกัน แล้วจำเลยที่ ๑ ผิดนัดชำระหนี้ แม้จำเลยที่ ๑ จะส่งจ่ายเช็คลงวันที่ ล่วงหน้าชำระหนี้แก่โจทก์ แต่เมื่อโจทก์ยังสามารถบังคับให้จำเลยที่ ๑ ชำระหนี้ตาม มูลหนี้ซื้อขายได้ กรณีไม่ใช่เป็นการตกลงกำหนดวันหรือระยะเวลาชำระหนี้ให้เป็นการ แน่นนอน จึงไม่เป็นการที่เจ้าหนี้ยอมผ่อนเวลาให้แก่ลูกหนี้อันจะทำให้ผู้ค้ำประกันหลุดพ้น จากความรับผิดชอบตามมาตรา ๗๐๐ จำเลยที่ ๒ จึงต้องรับผิดชอบโจทก์ตามสัญญาค้ำประกัน

๔) ม.๓๐๐

การที่เพียงแต่รับเงินตามแต่ลูกหนี้จะส่งให้นั้น ไม่เป็นการผ่อนเวลา

ฎ.๓๐๖/๒๔๗๓ การที่โจทก์รับเงินตามแต่จำเลยที่ ๑ จะส่งให้นั้น

ไม่เป็นการผ่อนเวลาให้ลูกหนี้ซึ่งจะถือเป็นเหตุให้ผู้จำประกันพ้น

ความรับผิดชอบไปได้ เพราะไม่เป็นการผูกมัดโจทก์แต่อย่างใด

๔) ม.๓๐๐

การที่หนังสือกำหนดชำระแล้วเจ้าหนี้ไม่ได้เรียกร้องให้ลูกหนี้ชำระยังมีไ้การผ่อนเวลา

ฎ.๓๑๓๐/๓๓ การผ่อนเวลาชำระหนี้ให้แก่ลูกหนี้ที่จะทำให้ผู้ค้าประกันหลุดพ้น

ความรับผิดชอบ จะต้องเป็นการตกลงผ่อนเวลาแน่นอนและมีผลว่าในระหว่างผ่อนเวลานั้น

เจ้าหนี้จะใช้สิทธิเรียกร้องหรือฟ้องร้องไม่ได้ กรณีที่เพียงแต่หนังสือกำหนดชำระแล้วเจ้าหนี้

ไม่ได้เรียกร้องให้ลูกหนี้ชำระ โดยไม่มีการตกลงผ่อนเวลาแก่ลูกหนี้ เจ้าหนี้คงยังมีสิทธิเรียกร้อง

เมื่อใดก็ได้ ย่อมมีไ้การผ่อนเวลาให้แก่ลูกหนี้ ผู้ค้าประกันจึงหาหลุดพ้นจากความรับผิดชอบ

๔) ม.๓๐๐

ฎ.๓๒๔๔/๔๐ การที่เจ้าหนี้มีสิทธิจะบอกเลิกสัญญาได้

แต่ไม่ใช่สิทธิดังกล่าว หากใช้กรณีที่เจ้าหนี้นยอมผ่อนเวลา

ให้แก่ลูกหนี้ไม่ การที่โจทก์ปล่อยให้เวลาล่วงเลยมาถึง

๒๘ เดือน โดยมีได้บอกเลิกสัญญา จึงมิใช่การผ่อนเวลา

ให้แก่จำเลยที่ ๑ อันจักทำให้จำเลยที่ ๓ ซึ่งเป็นผู้ค้ำประกัน

หลุดพ้นจากความรับผิด

๔) ม.๓๐๐

การทูลเกล้าฯ ถวายร่างสอรรถาภิธานและสัญญาจะชำระหนี้

ภายใน ๓๐ วัน โดยเจ้าหนี้ได้ตกลงด้วยมิใช่การผ่อนเวลา

(ฎ.๒๓๘/๐๘) แต่ถ้าเจ้าหนี้ตกลงยินยอมด้วยถือเป็นการผ่อนเวลา

(ฎ.๓๒๕/๐๕)

- ฎ.๑๒๔๒/๕๕ สน.พูดขอพักชำระอีก ๑ เดือน จน.บอกว่าไม่เป็นไรมาให้ครบการพูดด้วยปากไม่ผูกมัดว่าใน ๑ เดือน จน.จะฟ้องจน.ไม่ได้ ไม่ถือว่าผ่อนเวลา
- ฎ.๑๑๓๓/๑๐ สน.ทำหนังสือรับสภาพหนี้จะชำระภายใน ๑ เดือน เป็นหนังสือที่ สน.ทำขึ้นฝ่ายเดียว ไม่ใช่ สน. และ จน.ตกลงกันให้ผู้ค้าฯ หลุดพ้น
- ฎ.๗๔๒/๐๗ ที่ จน.ไม่ฟ้อง สน.เมื่อหนี้ถึงกำหนดชำระ ไม่ใช่เป็นการผ่อนเวลาให้แก่ สน.และการที่ผู้ค้าฯ เตือน จน.ให้ฟ้อง สน.และ จน.ไม่ฟ้อง ก็ไม่ใช่เป็นเรื่องผ่อนเวลาอันจะทำให้ผู้ค้าฯ หลุดพ้นจากความรับผิดชอบ(ฎ.๖๗๓๔/๕๓)

๔) ม.๓๐๐

เจ้าหนี้ผ่อนเวลาชำระหนี้ให้ผู้ค้ำประกันโดยไม่ได้ผ่อนเวลา

ให้ลูกหนี้ ผู้ค้ำประกันไม่หลุดพ้นจากความรับผิด

ฎ.๒๔๘๓/๑๖ เจ้าหนี้ยอมผ่อนเวลาชำระหนี้ให้ผู้ค้ำประกัน

ก็มีใช้เป็นเรื่องผ่อนเวลาชำระหนี้ให้แก่ลูกหนี้ กรณีจึงไม่ต้อง

ด้วยมาตรา ๓๐๐ ที่ผู้ค้ำประกันจะหลุดพ้นจากความรับผิด

๔) ม.๗๐๐

มาตรา ๗๐๐ วรรคสองที่บัญญัติใหม่กำหนดว่า ข้อตกลงที่ผู้ค้ำประกันทำไว้

ล่วงหน้าก่อนเจ้าหนี้ผ่อนเวลาอันมีผลเป็นการยินยอมให้เจ้าหนี้ผ่อนเวลา

ข้อตกลงนั้นใช้บังคับมิได้ เว้นแต่เข้าข้อยกเว้นตามวรรคสาม

แต่หากเป็นกรณีที่เจ้าหนี้ได้ผ่อนเวลาแล้วผู้ค้ำประกันตกลงด้วยในการ

ผ่อนเวลานั้นในขณะที่เจ้าหนี้ผ่อนเวลาหรือภายหลังต่อมาผู้ค้ำประกัน

ตกลงยินยอมด้วยเช่นนี้ ผู้ค้ำประกันจะไม่หลุดพ้นความรับผิดชอบ

๔) ม.๓๐๐

เดิมข้อตกลงที่ผู้ค้าประกันทำไว้ล่วงหน้าก่อนจำหน่ายผ่อนเวลา
ยินยอมให้จำหน่ายผ่อนเวลาได้ ข้อตกลงนั้นเคยใช้ได้
แต่ปัจจุบันข้อตกลงล่วงหน้าในลักษณะนี้ถ้าทำขึ้นตั้งแต่วันที่
พ.ร.บ.แก้ไขเพิ่มเติม ป.พ.พ. (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ.๒๕๕๗ มีผล
ใช้บังคับ จะใช้บังคับไม่ได้แล้ว เว้นแต่เข้าข้อยกเว้นตามวรรคสาม
แต่ไม่กระทบถึงสัญญาที่ทำไว้ก่อนหน้านี้

- ถ้าผู้ค้าฯ ตกลงด้วยในการผ่อนเวลา ผู้ค้าฯ ไม่หลุด (ฎ. ๓๕๑๓/๕๑)
- ม.๓๐๐ ว.๒ ข้อตกลงที่ผู้ค้าฯ ทำไว้ล่วงหน้าก่อน จน.ผ่อนเวลาอันมีผล
เป็นการยินยอมให้ จน.ผ่อนเวลา ข้อตกลงนั้นใช้บังคับมิได้
(ฎ.๕๓๔๑/๖๒, ๘๘๒๐/๖๑, (เนติ๕๘), (พช๕๐))
- ม.๓๐๐ ว.๓ เป็นข้อยกเว้นของ ว.๒ ว่า ความใน ว.๒ มิให้ใช้บังคับแก่
กรณีผู้ค้าฯ ซึ่งเป็นสถาบันการเงินหรือค้าฯ เพื่อสินจ้างเป็นปกติธุระ
- ม.๖๕๑ ว.๑ ตอนท้าย ...มิให้ถือว่าเป็นการผ่อนเวลาตาม ม.๓๐๐
- ม.๓๐๐ ใช้กับจำนองเฉพาะกรณีผู้จำนองเป็นบุคคลที่ ๓ (ม.๓๒๗)
- ถ้าตกลงกันถึงขั้นแปลงหนี้ใหม่ ผู้ค้าฯ หลุด (ฎ.๖๗๘๘/๕๒, ๖๔๗๓/๕๓)

สิทธิเมื่อ จน.ลดหนี้ให้ ถน.(ม.๖๕๑)

แต่มีข้อยกเว้นอยู่ในวรรคหนึ่งตอนท้าย (ม.๖๕๑)

คือ ข้อตกลงลดหนี้ที่ทำขึ้นภายหลังที่ลูกหนี้

ผิดนัดชำระหนี้แล้ว หากในข้อตกลงนั้น

มีการขยายเวลาชำระหนี้ให้แก่ลูกหนี้

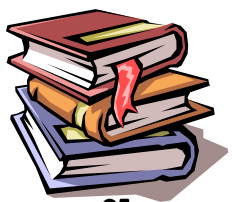
มิให้ถือว่าเป็นการผ่อนเวลาตาม ม.๗๐๐

๕) ม.๗๐๑

เมื่อถึงกำหนดเวลาชำระหนี้ ผู้ค้ำประกันขอปฏิบัติภาระหนี้ (แบบครบถ้วนถูกต้องทุกอย่าง) แต่เจ้าหนี้ไม่ยอมรับชำระหนี้ ผู้ค้ำประกันหลุดพ้นจากความรับผิด แต่ลูกหนี้ยังไม่หลุดพ้นจากความรับผิด และต้องระวังว่า มาตรา ๗๐๑ นี้ใช้กับผู้ค้ำประกัน ไม่ใช้กับลูกหนี้ชั้นต้น กล่าวคือ แม้ลูกหนี้ขอปฏิบัติภาระหนี้ (แบบครบถ้วนถูกต้องทุกอย่าง) แต่เจ้าหนี้ไม่ยอมรับชำระหนี้ ลูกหนี้ก็ยังไม่หลุดพ้นจากความรับผิด เพียงแต่อาจถือได้ว่าเจ้าหนี้ตกเป็นผู้ผิดนัดตามมาตรา ๒๐๗ หากลูกหนี้ต้องการหลุดพ้นจากหนี้ต้องไปวางทรัพย์ ตามมาตรา ๓๓๑

นอกจากนี้มาตรา ๗๒๗ ให้นำมาตรา ๗๐๑ มาใช้บังคับกับผู้จำนอง ประกันหนี้ของบุคคลอื่นโดยอนุโลม

๕) ม.๓๐๑

- หนี้ถึงกำหนดชำระ ผู้ค้าฯ ขอชำระ จน.ไม่รับ ผู้ค้าฯ หขาด
- ต้องเป็นกรณีหนี้ถึงกำหนดแล้ว ถ้าหนี้ยังไม่ถึงกำหนด ผู้ค้าฯ ไปขอชำระหนี้ จน.ไม่รับ ผู้ค้าฯ ไม่หขาด
- ผู้ค้าฯ ต้องพร้อมปฏิบัติ^๑การชำระหนี้ ไม่ใช่แค่พูดคุยขอชำระหนี้ (ฎ.๔๔๓๕/๕๐, ๓๒๓๒/๔๕, ๖๐๒๓/๔๕)
- ผู้ค้าฯ ขอชำระหนี้ จน.ไม่รับ ผู้ค้าฯ หขาด แต่ ลน.ไม่หขาด
- ลน.ขอชำระหนี้ จน. ไม่รับ ลน.ไม่หขาด และผู้ค้าฯ ไม่หขาด
- ม.๓๐๑ ใช้กับจำนองกรณีผู้จำนองเป็นบุคคลที่ ๓(ม.๓๒๓)

๕) ม.๗๐๑

ปัญหาที่เกิดขึ้นจริงตามมาตรา ๗๐๑ นี้มักเกิดจากเมื่อถึงกำหนดเวลาชำระหนี้ ผู้ค้ำประกันขอปฏิบัติชำระหนี้โดยชอบแล้ว เจ้าหนี้ไม่ยอมรับชำระหนี้จากผู้ค้ำประกันโดยจะให้ผู้ค้ำประกันชำระหนี้เกินกว่าความรับผิดชอบของผู้ค้ำประกัน ย่อมทำให้ผู้ค้ำประกันหลุดพ้นจากความรับผิด

ข้อสอบเนติฯ ภาคหนึ่ง สมัยที่ ๕๖ ธงคำตอบ ข้อ ๕...เมื่อหนี้ถึงกำหนด นายเพชร (ผู้ค้ำประกัน) ขอชำระหนี้แก่นายธนาคารโดยชอบแล้วตามมาตรา ๗๐๑ วรรคหนึ่ง แต่นายธนาคาร (เจ้าหนี้) ไม่ยอมรับชำระหนี้จากนายเพชร โดยจะให้นายเพชรชำระหนี้ในยอดหนี้ที่เกินกว่าความรับผิดชอบของนายเพชร ย่อมทำให้ นายเพชรซึ่งเป็นผู้ค้ำประกันหลุดพ้นจากความรับผิดในการชำระหนี้รายนี้ตามมาตรา ๗๐๑ วรรคสอง (เทียบ ฎ.๓๘๒/๒๕๓๗)

ฎ.๓๘๒/๓๗ จำเลยที่ ๓ คำฯ และจำนองที่ดินเพื่อประกันหนี้ตาม ส.ญ.กู้
เบิกเงินเกินบัญชีของจำเลยที่ ๑ (ปัจจุบัน ม.๗๒๓/๑ ว.๒ ผู้จำนองประกัน
หนี้บุคคลอื่นแล้วจะมาเป็นผู้ค้ำประกันด้วยไม่ได้ เว้นแต่เข้าข้อยกเว้น
ม.๗๒๓/๑ ว.๒ ตอนท้าย) ที่ทำไว้แก่โจทก์ไม่เกิน ๔๐๐,๐๐๐ บาท
แสดงว่า จำเลยที่ ๓ มีเจตนาคำฯ และจำนองที่ดินเพื่อประกันหนี้ในวงเงิน
๔๐๐,๐๐๐ บาทเท่านั้น แม้จะปรากฏว่าโจทก์ยินยอมให้จำเลยที่ ๑ กู้เบิกเงิน
เกินบัญชีเกินวงเงิน ๔๐๐,๐๐๐ บาท ก็ไม่ผูกพันจำเลยที่ ๓ ดังนั้น เมื่อครบ
กำหนดตามสัญญา จำเลยที่ ๓ มีหนังสือขอชำระหนี้ ๔๐๐,๐๐๐ บาท แก่
โจทก์พร้อมดอกเบี้ย จึงเป็นการขอชำระหนี้แก่โจทก์ซึ่งเป็นเจ้าหนี้เมื่อหนี้
นั้นถึงกำหนดโดยชอบตาม ม.๗๐๑ ว.๑ แล้วเมื่อโจทก์ไม่ยอมรับชำระหนี้
จากจำเลยที่ ๓ ย่อมทำให้จำเลยที่ ๓ ซึ่งเป็นผู้คำฯ และผู้จำนองหลุดพ้น
จากความรับผิดชอบในการชำระหนี้ตาม ม.๗๐๑, ๗๒๓, ๗๔๔(๓)(เนติ ๕๖)

๕) ม.๗๐๑

ฎ.๔๑๔๕/๔๒ การที่จำเลยที่ ๒ ผู้คำประกันเสนอชำระหนี้
ให้โจทก์ภายหลังจากที่โจทก์ฟ้องจำเลยที่ ๑ ผู้เบิกเงินเกินบัญชี
และจำเลยที่ ๒ ผู้คำประกันเป็นคนค้ำแล้วโดยหนี้ตามสัญญา
เบิกเงินเกินบัญชีและสัญญาคำประกันตามฟ้องถึงกำหนดชำระ
ตั้งแต่ก่อนฟ้อง เมื่อจำเลยที่ ๒ มิได้เสนอขอชำระหนี้ให้โจทก์
ในช่วงเวลาดังกล่าว กรณีจึงมิใช่เป็นการขอชำระหนี้ตั้งแต่มื่อ
หนี้ถึงกำหนดชำระ ตามมาตรา ๗๐๑ วรรคหนึ่ง จำเลยที่ ๒
จึงไม่หลุดพ้นจากความรับผิด

จำนอง

๑. บททั่วไป

๒. การบังคับจำนอง

๓. บุคคลที่ต้องรับผิดชอบจากการจำนอง

- ผู้จำนองประกันหนี้ของตนเอง
- ผู้จำนองประกันหนี้ของบุคคลอื่น
- ผู้รับโอนทรัพย์สินจำนอง

๔. ความระงับสิ้นไปแห่ง ส.ญ.จำนอง

สถิติเนติ รวม ๕๕ สมัย จำนวนออก ๒๖ ครั้ง

- จำนวน ๑๔ ครั้ง ม.๓๐๒, ๓๐๕, ๓๐๘, ๓๑๐, ๓๑๒, ๓๑๕, ๓๑๘, ๓๒๔, ๓๒๕, ๓๓๐, ๓๓๒, ๓๓๓, ๓๓๔, ๓๔๒, ๓๔๔(๑)(๕), ๓๔๕, ๓๔๖
- จำนวน + คำ ๖ ครั้ง ม.๓๐๒, ๓๐๓, ๓๐๘, ๓๒๓, ๓๒๘, ๓๑๓, ๓๓๓, ๓๔๕
- จำนวน + ยืม ๒ ครั้ง ม.๓๐๓, ๓๒๘, ๓๔๔(๑)
- จำนวน + จำนวน ๒ ครั้ง ม.๓๒๖, ๓๒๓
- จำนวน + ยืม + คำ + จำนวน ๑ ครั้ง ม.๓๒๘
- จำนวน + ยืม + จำนวน ๑ ครั้ง ม.๖๘๓, ๓๒๓

จำนอง

พ.ร.บ.แก้ไขเพิ่มเติม ป.พ.พ. (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ.๒๕๕๗ และ

พ.ร.บ.แก้ไขเพิ่มเติม ป.พ.พ. (ฉบับที่ ๒๑) พ.ศ.๒๕๕๘

ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมในส่วนจำนอง ๕ มาตรา คือ มาตรา

๓๑๔/๑, ๓๒๗, ๓๒๗/๑, ๓๒๘, ๓๒๙, ๓๒๙/๑, ๓๓๕, ๓๓๗

และ ๓๔๔ และ พ.ร.บ.แก้ไขเพิ่มเติม ป.พ.พ. (ฉบับที่ ๒๐)

พ.ศ.๒๕๕๗ มาตรา ๑๘ บัญญัติว่า "บทบัญญัติของ

พระราชบัญญัตินี้ไม่กระทบกระเทือนถึงสัญญาที่ได้ทำไว้ก่อน

วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เว้นแต่กรณีที่พระราชบัญญัตินี้

บัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น"

จำนอง

เช่น มาตรา ๒๒ บัญญัติว่า "บทบัญญัติตามมาตรา
๗๒๘ และมาตรา ๗๓๕ แห่ง ป.พ.พ. ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม
โดยพระราชบัญญัตินี้ ให้บังคับกับการบังคับจำนอง
ที่ทำขึ้นนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับด้วย"

จำนอง

ในเบื้องต้นต้องทำความเข้าใจก่อนว่าสัญญาจำนองเป็นการ
ประกันหนี้ในลักษณะทรัพย์สินด้วยทรัพย์สินที่จำนอง ต่างจาก
สัญญาค้ำประกันที่เป็นการประกันหนี้ในลักษณะบุคคลสิทธิ
และสัญญาจำนองก็เป็นสัญญาอุปกรณ์ที่ต้องมีสัญญาประธาน

จำนอง

ตามมาตรา ๗๐๕ บัญญัติว่า "บุคคลคนหนึ่งจะ
จำนองทรัพย์สินของตนไว้เพื่อประกันหนี้
อันบุคคลอื่นจะต้องชำระก็ทำได้"
ทำให้อาจมีลูกหนี้ทั้งในส่วนสัญญาประธานและ
สัญญาอุปกรณ์เป็นคนละคนกันหรือคนเดียวกัน
หรือมีทั้งสองกรณีก็ได้

จำนอง

คืออาจมีทั้งในส่วนที่ถูกหนี้นำทรัพย์สินของตนมาจำนองเป็นประกันเอง และในส่วนที่บุคคลอื่นนำทรัพย์สินของตนมาประกันหนี้ให้ลูกหนี้ (บุคคลอื่นนี้ตัวบทใช้คำว่า "บุคคลจำนองทรัพย์สินเพื่อประกันหนี้อันบุคคลอื่นจะต้องชำระ" ซึ่งต่อไปจะกล่าวถึงบุคคลอื่นนี้จะใช้คำสั้น ๆ ว่า "ผู้จำนองประกันหนี้ของบุคคลอื่น")

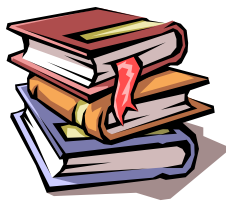
เช่น ขวให้คำกู้ยืมเงิน ดำนำที่ดินมาจำนองด้วย และ เชียวนำห้องชุดมาจำนองประกันหนี้ให้นายคำด้วย จะเรียก นายคำ ว่า "ลูกหนี้" หรือ "ผู้จำนองประกันหนี้ของตนเอง" จะเรียก เชียว ว่า "ผู้จำนองประกันหนี้ของบุคคลอื่น" จะเรียกขวว่า "เจ้าหนี้" นอกจากนี้หากคำหรือเชียวโอนทรัพย์สินจำนองไปให้เลื่อง จะเรียก เลื่อง ว่า "ผู้รับโอนทรัพย์สินจำนอง"

ขอทำความเข้าใจในการเรียกบุคคลที่ต้องรับผิดชอบจากการจำนอง

ขาว(เจ้าหนี้)

ผู้จำนองประกันหนี้ ของตนเอง	ผู้จำนองประกันหนี้ ของบุคคลอื่น	ผู้รับโอน ทรัพย์สินจำนอง
จำกู้	เจียว	เหลื่องรับโอนทรัพย์สิน
จำจำนองที่ดิน	จำนองห้องชุด	ติดจำนองจากจำ หรือเจียว

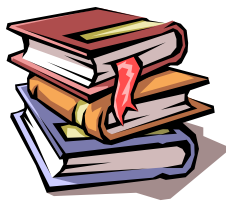
๑. บททั่วไป (มาตรา ๗๐๒ – ๗๒๓)

เมื่อมีปัญหาในเรื่องจำนอง

แนะนำให้พิจารณาเรียงลำดับ

ตามความสำคัญก่อนหลังดังนี้

คือ คู่สัญญา คู่ทรัพย์ คู่คน

๑. บททั่วไป (มาตรา ๗๐๒ – ๗๒๓)

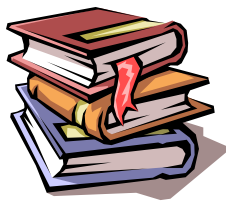
๑) คู่สัญญา จำลองว่าทำตามแบบหรือไม่ มีหนี้ประธานสมบูรณ์หรือไม่

มีข้อตกลงบังคับได้หรือไม่

(๑) สัญญาจำลองทำตามแบบหรือไม่

(๒) สัญญาจำลองมีหนี้ประธานสมบูรณ์หรือไม่

(๓) สัญญาจำลองมีข้อตกลงครบถ้วนและใช้ได้ทุกข้อหรือไม่

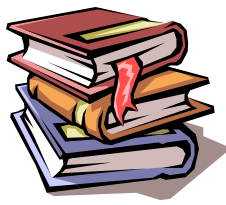
๑. บททั่วไป (มาตรา ๗๐๒ – ๗๒๓)

๒) คู่ทรัพย์ว่าทรัพย์จำนวนประการหนึ่งเพียงใดและ

จำนวนครอบทรัพย์ชิ้นไหนอย่างไร

(๑) ทรัพย์จำนวนประการหนึ่งเพียงใด

(๒) จำนวนครอบทรัพย์ชิ้นไหนอย่างไร

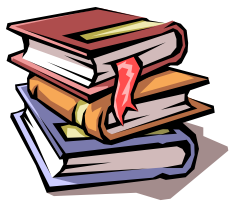
๑. บททั่วไป (มาตรา ๗๐๒ – ๗๒๓)

๓) คุณว่าใครต้องรับผิดชอบใดและบังคับจำนองอย่างไร

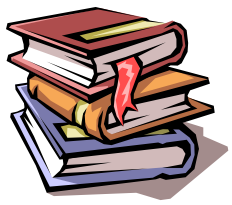
(๑) ผู้จำนองประกันหนี้ของตนเอง

(๒) ผู้จำนองประกันหนี้ของบุคคลอื่น

(๓) ผู้รับโอนทรัพย์สินจำนอง

ตามมาตรา ๗๐๒ จำนองเป็นหนี้อุปการณ์ที่มีลักษณะ
เอาทรัพย์สินตราไว้เป็นประกันจึงได้ชื่อว่าเป็นทรัพย์สิน
อย่างหนึ่ง และเป็นทรัพย์สินในลักษณะที่ผู้รับจำนองชอบ
ที่จะได้รับชำระหนี้จากทรัพย์สินที่จำนองก่อนเจ้าหนี้สามัญ
ตามวงเงินจำนอง แต่ถ้าไม่มีเจ้าหนี้อื่นก็จะมีปัญหาว่าใคร
จะได้รับชำระหนี้จากทรัพย์สินจำนองก่อนเพราะมีเจ้าหนี้จำนอง
เพียงคนเดียว

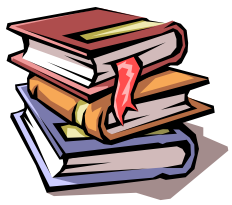

ฎ.๘๔๓๗/๒๕๖๑ ตามมาตรา ๗๐๒ วรรคสอง

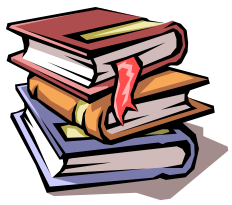
ผู้รับจำนองชอบที่จะได้รับชำระหนี้จากทรัพย์สินที่จำนองก่อน

เจ้าหนี้สามัญพักต้องพิจารณาว่ากรรมสิทธิ์ในทรัพย์สิน

จะได้โอนไปยังบุคคลภายนอกแล้วหรือไม่

- แม้มีการโอนทรัพย์สินจำนองไปยังบุคคลอื่นทรัพย์สินจำนองนี้ก็ติดไปกับตัวทรัพย์สิน ผู้รับจำนองตามไปบังคับจำนองกับผู้รับโอนทรัพย์สินจำนองได้ ไม่ว่าทรัพย์สินจำนองจะถูกโอนไปที่ทอดก็ตาม
- ในทางปฏิบัติผู้จำนองมักจะไม่ส่งมอบทรัพย์สินนั้นให้แก่ผู้รับจำนอง แต่จะตกลงให้ส่งมอบก็ได้ไม่มีข้อห้าม
- เมื่อหนี้ประธานถึงกำหนดชำระ หนี้ตามสัญญาจำนองอันเป็นหนี้อุปการณ์ย่อมถึงกำหนดชำระเช่นกัน

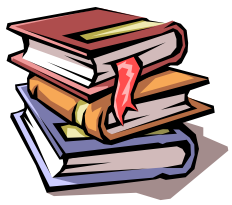

ฎ.๕๗๕๓/๒๕๓๗ เมื่อหนี้ตามสัญญากู้เบิกเงินเกินบัญชี
อันเป็นหนี้ประธานถึงกำหนด หนี้ตามสัญญาจำนองอัน
เป็นหนี้อุปกรณ์ที่ ว. และจำเลยทำไว้เป็นประกันหนี้ประธาน
ดังกล่าวย่อมถึงกำหนดเช่นกัน (เนติ ๑ ๖๕)

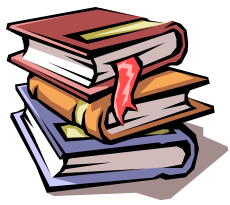

**สัญญาจ้างเป็นหนี้อุปกรณ์แม้จะระบุดอกเบี้ยไว้สูงกว่า
ดอกเบี้ยของหนี้ประธาน แต่ก็รับผิดดอกเบี้ยเพียงในอัตรา
เดียวกับหนี้ประธาน**

ข้อสอบเนติฯ ภาคหนึ่ง สมัยที่ ๓๕ ข้อ ๔ ธงคำตอบ...
สัญญาจ้างเป็นหนี้อุปกรณ์ของสัญญากู้ซึ่งเป็นหนี้ประธาน
แม้จะระบุดอกเบี้ยไว้ว่าร้อยละ ๑๔ ต่อปี แต่เมื่อหนี้ประธาน
ผิดดอกเบี้ยได้เพียงร้อยละ ๑๒ ครั้งต่อปี...ก็ต้องรับผิดเสีย
ดอกเบี้ยในอัตราเดียวกับหนี้ประธาน

ฎ.๒๗๕๓/๒๕๔๖ ส่วนที่โจทก์อ้างว่า โจทก์มีสิทธิคิดอัตราดอกเบี้ย
ตามสัญญาจำนอง (สูงกว่าดอกเบี้ยของหนี้ประธาน) เห็นว่า หนี้จำนอง
เป็นเพียงหนี้อุปกรณ์ซึ่งจะต้องมีหนี้ประธานเสียก่อน การบังคับจำนอง
จึงจะกระทำได้ เมื่อหนี้กู้ยืมเงินซึ่งเป็นหนี้ประธานกำหนดอัตราดอกเบี้ย
เท่าใด หนี้จำนองซึ่งเป็นหนี้อุปกรณ์จึงคงมีสิทธิคิดดอกเบี้ยได้เพียงเท่า
ดอกเบี้ยที่โจทก์คิดไว้จากหนี้ตามสัญญากู้เงินอันเป็นหนี้ประธาน

โจทก์ผู้รับจำนองไม่ได้เป็นเจ้าหนี้ สัญญาจำนองจึงไม่มีมูลหนี้ที่ต้องรับผิดชอบ

ฎ.๔๔๓๖/๒๕๔๕ การที่จำเลยจดทะเบียนจำนองที่ดินพิพาทไว้แก่โจทก์นั้น

แท้จริงแล้วเป็นการจำนองประกันหนี้ที่จำเลยมีต่อ ล. โจทก์ผู้รับจำนองจึงมิได้

เป็นเจ้าหนี้ในมูลหนี้ที่จำเลยจำนองที่ดินเป็นประกัน สัญญาจำนองจึงไม่มีมูลหนี้

ที่จำเลยต้องรับผิดชอบต่อโจทก์ โจทก์จึงบังคับจำนองแก่จำเลยมิได้ (เนติฯ ๖๐)